

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Kritēriji “Drošība un psiholoģiskā labklājība”, “Infrastruktūra un resursi” un to pašvērtēšana

Rolands Ozols
Izglītības kvalitātes valsts dienesta
Kvalitātes novērtēšanas departamenta direktors

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Kritērijs «Pieejamība»

Kritērijs pašlaik tiek izstrādāts, ņemot vērā pašlaik Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijā izskatāmos Izglītības likuma grozījumus.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Kritērijs «Drošība un psiholoģiskā labklājība»

Šī kritērija kvalitātes vērtēšanu veic izglītības iestāde.

Kritērijs apskata šādus izglītības iestādes darba aspektus:

- Iekšējās kārtības noteikumi un to ievērošana
- Iekļaujoša fiziskā un emocionālā vide
- Fiziskā un emocionālā drošība
- Skolas kopiena un piederības sajūta skolas kopienai

Galvenie koncepti un jēdzieni izvērtēšanai:

- Cieņpilna komunikācija
- Mobings, bulings, ņirgāšanās
- Ārkārtas situācijas un to risināšana
- Labbūtība (psiholoģiskā labsajūta)

Kritērijs «Drošība un psiholoģiskā labklājība»

Faktora nosaukums	Kvalitātes līmeņa “Ļoti labi” apraksts	Datu avoti pierādījumu iegūšanai
Skolā tiek ievēroti iekšējās kārtības un drošības noteikumi.	<p>Skolā pastāv vienota izpratne par drošu un labvēlīgu vidi, labu uzvedību un savstarpējo cieņu, tā ir atainota skolas iekšējās kārtības un drošības noteikumos. Visi skolas darbinieki līdzīgi un konsekventi ievēro un veicina šo noteikumu ievērošanu, un izprot savu lomu bērnu aizsardzības un vienlīdzības veicināšanā skolā. Iekšējās kārtības noteikumi tiek katru gadu izvērtēti, atjaunoti un ieviesti (īpaši skaidroti jaunajiem darbiniekiem, skolēniem un vecākiem), lai nodrošinātu to, ka tie ir joprojām aktuāli un noder, lai veicinātu pozitīvu, drošu un labvēlīgu vidi skolā. Skolēni izprot noteikumu nozīmi un nepieciešamību, tos ievēro, var nosaukt un atpazīt, kad tie ir vai nav tikuši ievēroti.</p> <p>Atbilstoši iekšējās kārtības un drošības noteikumiem ir izstrādātas skaidras procedūras kā rīkoties ārkārtas gadījumos, gan skolas darbinieki, gan skolēni pārzina šīs procedūras un var tās detalizēti atstāstīt.</p>	Skolas procesu un procedūru apraksts, skolēnu un darbinieku anketas, intervijas.

Kritērijs «Drošība un psiholoģiskā labklājība»

Faktora nosaukums	Kvalitātes līmeņa “Ļoti labi” apraksts	Datu avoti pierādījumu iegūšanai
Fiziskā drošība ir nodrošināta un riski ir mazināti.	<p>Visi skolēni un skolas darbinieki skolā jūtas fiziski droši, skolas vadībai ir pierādījumi, kas par to liecina.</p> <p>Skolā ir sistēma, kā sekot līdzi cilvēku fiziskās drošības pārkāpumiem, šo informāciju vairākas reizes gadā apkopo, izmantojot dažādus datu avotus (piem. aptaujas, specifisku gadījumu aprakstus, dienasgrāmatas ierakstus, ziņojumus, u.tml.), analizē un plāno turpmākos rīcības soļus, lai veicinātu skolā cilvēkiem fiziski drošu vidi.</p> <p>Fiziskās drošības pārkāpumi (starp skolēniem, starp skolotājiem, starp skolēniem un skolotājiem) tiek ātri identificēti un novērsti, risinot situācijas cēloņus. Skolas vadība iesaistās problēmas risināšanā, iesaistot visas nepieciešamās puses, lai izprastu situāciju un veicinātu to, ka šādas situācijas neatkārtotos.</p> <p>Skola pārzina un uzlabo tās riska zonas (tualetes, garderobi, kāpnes, u.c.), kurās visbiežāk notiek mobings un cita veida fiziskās drošības apdraudēšana.</p> <p>Skolas preventīvā rīcība ir novērsusi fiziskās drošības pārkāpumus, pirms tie ir notikuši vai agrīnā stadijā, skolas vadībai par to ir pierādījumi.</p>	<p>Izglītojamo un pedagogu drošības sajūtas līmenis*, reģistrēto negadījumu un sūdzību skaits*, skolas procesu un procedūru apraksts, skolēnu, vecāku un darbinieku anketas, intervijas.</p>

Kritērijs «Drošība un psiholoģiskā labklājība»

Faktora nosaukums	Kvalitātes līmeņa “Ļoti labi” apraksts	Datu avoti pierādījumu iegūšanai
Emocionālā drošība ir nodrošināta un riski ir mazināti.	Emocionālā drošība tiek veicināta veidojot pozitīvas savstarpējās attiecības starp visām skolā iesaistītām pusēm. Skolai ir pierādījumi, ka visi skolēni un skolotāji skolā jūtas emocionāli droši. Skolai ir izstrādāta sistēma kā to monitorēt un izvērtēt regulāri, papildinot un pielāgojot sistēmu, lai tā veicinātu emocionālo drošību skolā. Emocionālā drošība tiek monitorēta un uzraudzīta arī digitālajā vidē, kas ir saistīta ar skolu, lai visas iesaistītās puses justos cienītas un iekļautas.	Izglītojamo un pedagogu drošības sajūtas līmenis*, reģistrēto negadījumu un sūdzību skaits*, izglītojamo īpatsvars, kuri piedzīvo iebiedēšanu, uzmākšanos, vardarbību, seksuālo diskrimināciju un ļaunprātīgu izmantošanu*, skolas procesu un procedūru apraksts, skolēnu, vecāku un darbinieku anketas, intervijas.

Kritērijs «Drošība un psiholoģiskā labklājība»

Faktora nosaukums	Kvalitātes līmeņa “Ļoti labi” apraksts	Datu avoti pierādījumu iegūšanai
Skolā tiek nodrošināta skolēnu un darbinieku labbūtība (psiholoģiskā labsajūta).	<p>Skolā valda stipra un vienota kopienas sajūta, vienotas vērtības un augstas gaidas cilvēku uzvedībai un izaugsmei, vecāko klašu skolēni rāda priekšzīmi un integrē skolā jaunos skolēnus. Skola rūpējas, lai ikviens skolēns netiek diskriminēts, apcelts, bet it īpaši rūpējas par skolēniem, kuriem ir ar izglītības vidi, sociālās vides, veselības, ar ģimeni saistītie vai citi riski priekšlaicīgi pamest izglītību. Skolēni, kas ir šajā riska grupā, norāda, ka viņi skolā un klasē jūtas labi.</p> <p>Piederības sajūta tiek veicināta skolas vidē, lai veidotu kopienas sajūtu, kas ir pozitīva, taisnīga, cieņpilna un iekļaujoša. Piederības sajūtas veicināšana notiek klašu un skolas līmenī, caur visa personāla attieksmi un vienotu izpratni par to, kā arī caur dažādiem pasākumiem, kas palīdz saliedēt skolas saimi.</p>	Skolas procesu un procedūru apraksts, skolēnu, vecāku un darbinieku anketas, intervijas.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Kritērijs «Infrastruktūra un resursi»

Šī kritērija kvalitātes vērtēšanu veic izglītības iestāde.

Kritērijs apskata šādus izglītības iestādes darba aspektus:

- Iekārtas un ne-digitālie resursi izglītības programmu īstenošanai
- Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju un digitālo resursu nodrošinājums izglītības programmu īstenošanai
- Iekārtu un resursu jēgpilna izmantošana mācībām
- Nodrošinājums ar telpām un teritorijas labiekārtošana
- Telpu multifunkcionalitāte un iespēja tās pielāgot atbilstoši mācīšanās vajadzībām

Galvenie koncepti un jēdzieni izvērtēšanai:

- Izglītības programmu īstenošanai nepieciešamā infrastruktūra un resursi
- Dažādu veidu resursu pieejamība un efektīva izmantošana

Kritērijs «Infrastruktūra un resursi»

Faktora nosaukums	Kvalitātes līmeņa “Ļoti labi” apraksts	Datu avoti pierādījumu iegūšanai
Materiāltehniskie resursi: Iekārtu un ne-digitālu resursu nodrošinājums.	<p>Skolai ir plašs dažādu materiāltehnisko resursu klāsts, kas ir sabalansēts starp mācību jomām, lai atbalstītu un izaicinātu skolēnus dažādos viņu mācīšanās līmeņos. Vismaz reizi gadā katrā mācību jomā vai priekšmetā tiek izvērtēts resursu nodrošinājums (to skaits, darba kārtība un atbilstība mūsdienām), skolas vadība to pārzina.</p> <p>Skolā tiek nodrošināti pamatresursi mācību darbam (piem. kancelejas preces), kuri skolotājiem ir ērti pieejami, kad nepieciešami.</p> <p>Skolotāji ir apmierināti ar viņiem pieejamo apjomu kopēšanai un drukāšanai. Skolēniem ir pieejams plašs klāsts ar skolas iekārtām un resursiem ārpus stundu mācību un attīstības vajadzībām (piem. grāmatas, sporta spēļu bumbas, mikroskopi, kartes).</p> <p>Iekārtas un resursi skolotājiem tiek piešķirti taisnīgi, izvērtējot skolotāja kompetenci un vēlmi tos izmantot mācību procesā.</p> <p>Dārgākiem resursiem tiek uzstādīti mērķi to lietošanai un pēc noteikta perioda tie tiek izvērtēti. Skolotājiem ir saprotama kārtība, kā pieteikt un pamatot viņu darbam nepieciešamās iekārtas un resursus. Lēmumu pieņemšana par resursu un iekārtu iegādi ir caurspīdīga un atklāta skolas darbiniekiem, tā ir pamatota un saskaņā ar skolas attīstības prioritātēm.</p>	Pieejamo resursu apkopojums un izvērtējums, skolotāju un skolēnu intervijas, aptaujas.

Kritērijs «Infrastruktūra un resursi»

Faktora nosaukums	Kvalitātes līmeņa “Ļoti labi” apraksts	Datu avoti pierādījumu iegūšanai
Materiāltehniskie resursi: Informācijas un komunikāciju tehnoloģiju (IKT) un digitālo resursu nodrošinājums.	<p>Skolā ir kvalitatīva IKT infrastruktūra, lai nodrošinātu, ka visu priekšmetu stundās skolotāji un skolēni var piekļūt digitāliem, tiešsaistes materiāliem. Ir izstrādāta kārtība, kā skolotāji var rezervēt laiku datorklasēs vai pieteikt mobilo datorklasi ar internetu savām mācību stundām. Datoru un planšetdatoru skaits ir atbilstošs, lai vismaz reizi semestrī katrs skolotājs ar katru savu klasi varētu strādāt ar digitāliem, tiešsaistes materiāliem (aptuveni 1 ierīce uz katrām 10 skolēniem). Skolā, vai sadarbībā ar citām organizācijām, skolēniem ārpus stundām tiek nodrošināta pieeja datoram ar internetu, ja viņiem mājās tas nav pieejams.</p> <p>Skolā ir izstrādāti principi IKT iekārtu un programmatūras iegādei, atjaunošanai, abonēšanai un tie tiek pielietoti. Ja tiek iegādātas jaunas tehnoloģijas, papildus finansējums vismaz 10% no tehnoloģiju iegādes vērtības tiek paredzēts, lai šīs tehnoloģijas integrētu mācību procesā un apmācītu skolotājus tās lietot (ja to dara skolas personāls, šim mērķim veltītā darba samaksa ir iekļaujama šajā finansējumā).</p> <p>Digitālās tehnoloģijas tiek integrētas mācību procesā, nosakot, kādus mācību mērķus šīs tehnoloģijas palīdzēs sasniegt.</p> <p>Skolā, procesu efektīvizēšanai, tiek ieviestas digitālās sistēmas - elektroniskai saziņai, dokumentu un materiālu glabāšanai, vecāku un sabiedrības informēšanai, elektroniskais žurnāls, u.c. Skola rūpējas par digitālo datu drošību un privātumu, atbilstoši likuma normām.</p> <p>Skolotājiem un skolas darbiniekiem tiek nodrošināts pietiekams tehniskais atbalsts darbā ar IKT.</p> <p>Skola izmēģina (pilotē) jaunas tehnoloģijas mazā apjomā pirms lielākiem iepirkumiem, lai pārliecinātos par to lietderīgumu, piedalās tehnoloģiju iniciatīvās un projektos, lai paaugstinātu savu kompetenci.</p>	<p>Pieejamo resursu apkopojums un izvērtējums, skolotāju un skolēnu intervijas, aptaujas, finanšu rādītāji, izglītojamo skaits uz vienu datoru vai planšetdatoru, kas jaunāki par 3 gadiem*.</p>

Kritērijs «Infrastruktūra un resursi»

Faktora nosaukums	Kvalitātes līmeņa “Ļoti labi” apraksts	Datu avoti pierādījumu iegūšanai
Materiāltehniskie resursi: Iekārtu un resursu jēgpilna izmantošana mācībām.	<p>Skolā tiek monitorēts un izvērtēts būtiskāko (vērtīgāko) resursu izmantošanas biežums to pieejamība un resursi tiek pārdalīti, lai nodrošinātu, ka tie tiek efektīvi izmantoti. Skolā pieejamie resursi tiek prasmīgi izmantoti, lai veidotu motivējošu mācību vidi, lai sniegtu nepieciešamo atbalstu un izaicinātu skolēnus sasniegt vairāk.</p> <p>Gan skolas vadība, gan skolotāji iedrošina skolēnus patstāvīgi un atbildīgi lietot skolā pieejamos resursus, gan stundu laikā, gan ārpus tām. Skolēni paši izvēlas resursus no skolas piedāvātā klāsta un lieto tos atbildīgi, lai sasniegtu savas individuālās vajadzības.</p> <p>Lielākā daļa skolotāju norāda, ka viņiem ir viegli un ērti iekļaut mācību procesā dažādu iekārtu un resursu (ieskaitot IKT un digitālos resursus) izmantošanu. Skolā ir darbinieki, kas atbalsta skolotājus lietot iekārtas un resursus, palīdzot tos sagatavot darbam un sakārtojot to pēc darba. Ja iekārtu vai resursu lietojums ir komplekss (piem. trauslas iekārtas, veselībai bīstami resursi, ja tos nepareizi lieto, kompleksa iekārtu savienošana), skolotājam stundā ir pieejams palīgs (skolas darbinieks).</p> <p>Skolā tiek veikti uzlabojumi iekārtu un resursu organizēšanā un pieejamībā, lai tos izmantotu intensīvāk. Skolas vadība veicina skolotājus plānot inovatīvas, aizraujošas mācību stundas, samazinot barjeras iekārtu un resursu izmantošanā.</p>	Stundu vērojumi, pieejamo resursu apkopojums un izvērtējums, skolotāju un skolēnu intervijas, aptaujas.

Kritērijs «Infrastruktūra un resursi»

Faktora nosaukums	Kvalitātes līmeņa “Ļoti labi” apraksts	Datu avoti pierādījumu iegūšanai
Telpas un apkārtējā teritorija: Atbilstošas telpas un teritorija	Skolas telpas un apkārtējā teritorija atbilst pamatnormām, kuras ir aprakstītas līmenī "Pietiekami", tās rada skolēniem vēlmi nākt uz skolu un uzturēties tajā. Skolā ir atpūtas un individuālā darba telpas skolotājiem. Skolā ir atpūtas un "brīvā laika" zonas skolēniem, kuras veicina jēgpilnu laika pavadīšanu, sniedz iespēju socializēties vai būt mierā, ja nepieciešams.	Dati par skolas telpām, funkcijām un to parametriem, skolēnu un darbinieku intervijas, aptaujas, izglītības procesā iesaistīto novērtējums par esošo vidi un resursiem*, investīcijas renovācijā uz vienu kvadrātmetru*.

Kritērijs «Infrastruktūra un resursi»

Faktora nosaukums	Kvalitātes līmeņa “Ļoti labi” apraksts	Datu avoti pierādījumu iegūšanai
Telpas un apkārtne: Multifunkcionālas telpas, mācīšanās zonas	<p>Skolas ēka un telpas ir modernas un fiziskā vide veicina mācīšanos - tās ir daudzveidīgas un pielāgojamas dažādām vajadzībām. Lielākā daļa klašu telpas ir transformējamas, lai tās pielāgotu individuālam darbam, pāru darbam, grupu darbam un frontālam darbam.</p> <p>Skolā un klasēs tiek veidotas mācīšanās zonas dažādiem konkrētiem mērķiem - klusās zonas netraucētam individuālam, patstāvīgam darbam, sadarbības un diskusiju zonas, neformāla darba zona, frontālas klausīšanās zona u.c. Telpas tiek veidotas un atjaunotas, plānojot to daudzfunkcionālu pielietojumu, piem. viegli apvienojot un atdalot blakus telpas, ierīkojot telpās vairākas, atšķirīgas mācīšanās zonas, nodrošinot skolēnu pārvietošanos starp mācīšanās zonām stundas laikā.</p> <p>Telpās ir izmantojamas sienas, pie tām var pielikt skolēnu darbus, instrukcijas, atgādnes vai uz tām var rakstīt un pēc tam tās viegli notīrīt.</p>	Dati par skolas telpām, funkcijām un to parametriem, skolēnu un darbinieku intervijas, aptaujas.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

- ▣ Izglītības kvalitātes valsts dienests
- ▣ Smilšu iela 7, Rīga, LV-1050.
- ▣ Tālrunis: +371 67222504, e-pasts: ikvd@ikvd.gov.lv,
www.ikvd.gov.lv
- ▣ Uzticības tālrunis: +371 67358075 (automātiskais
atbildētājs)